

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replikk/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Hedda Lingaas Fossum
heddaf@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Frps klimaplan

FRP
Widar Fossum

Det sprer seg et miljøengasjement over den vestlige verden, noe vi ser setter sitt preg på valgresultater. I Danmark ble Frps søsterparti, Dansk Folkeparti, halvert fordi de var uten en klimaplan. I Norge nærmer vi oss et valg, og heller ikke Frps har en klimaplan. Jeg har derfor satt meg ned og skrudd sammen en klimaplan i Frps ånd:

1. Substral til potteplanter skal avgiftsfritas for å få sunnere planter og dermed et forbedret inn klima i de norske hjem – de for folk flest.
2. Samer, kvener og andre folk i Nord-Norge og på Svalbard skal sette ned varmen inne for å redusere nedsmeltingen av isen på Nordpolen.
3. Det skal etableres flere parkeringsplasser i byene, slik at det ikke brukes så mye drivstoff på å kjøre rundt og lete etter dem.
4. Koranen skal ikke brennes, men leveres inn til gjenvinning sammen med aviser og annet papir.
5. Hagetraktorer skal kun bruke blyfri bensin.
6. Det skal tilbys bedre behandlingsmuligheter for klimatullinger.
7. Det er for mye fjellklatring i norske fjell, og det medfører varmetutvikling som har negativ utvikling på norske isbreer. Det innføres derfor en betalingsring rundt alle fjell over 1000 meter.
8. Det nedsettes en hurtig-arbeidende komité for å finne ut hvordan «fritt for muslimer» kan flettes inn i «Ja, vi elsker dette landet» – for det er helt klart at muslimer har større varmetutvikling enn folk flest (de svetter mer).

Widar Fossum,
Oslo
wid-fossum@online.no

Tyrkiske leger som arbeider mot tortur og krig forfølges av Forbrytelse: he

KRONIKK
Marit Hermansen

Leger som engasjerer seg i menneskerettigheter og arbeidet for å avskaffe tortur i Tyrkia har i mange år vært utsatt for trakassering fra myndighetene. Organisasjonen Human Rights Foundation of Turkey (HRFT), som samarbeider nært med Den tyrkiske legeförening og Den tyrkiske advokatforening, har i mange år blitt forfulgt av myndighetene for sin virksomhet. Både president og generalsekretær i HRFT er leger.

HRFT dokumenterer tortur og behandler torturoverlevende. Virksomheten drives fra fem sentre, blant annet et i Diyarbakir. Senteret har i perioder vært stengt, og medisinske journaler beslaglagt av politiet. I 2013 var det store demonstrasjoner i Istanbul mot utbygging av Gezi-parken, en av de få grønne plettene i sentrale Istanbul. Mange ble skadd og fikk behandling av frivillig helsepersonell som var til stede.

På bakgrunn av hendelsene i Gezi-parken vedtok det tyrkiske parlamentet i juni 2014 en lov som sier at leger og annet helsepersonell bare kan gi øyeblikkelig hjelp inntil offisielt helsepersonell er kommet frem. Fortsetter de med medisinsk hjelp etter det, kan de bli tiltalt, og risikerer opptil tre år i fengsel eller bøter på inntil tre millioner tyrkiske lira (cirka seks millioner norske kroner).

Det er brudd på grunnleggende legeetiske forpliktelser, som sier at leger har

plikt til å behandle alle som trenger medisinsk behandling uansett bakgrunn.

Dr. Serdar Küni, fra byen Cizre ved grensa til Syria, ble i oktober 2016 fengslet, anklaget for å ha behandlet påståtte medlemmer av den kurdiske frigjøringshæren. Den norske legeförening var observatør under den første rettslige høring som fant sted i byen Sirnak 35 km fra Cizre. Küni var selv ikke til stede i rettssalen, men på videolink fra fengslet.

Den rettslige høringen må betegnes som en farse. Grunnlaget for fengslingen i oktober var at tre personer hadde vitnet mot Küni. Under høringen trakk alle tre sine vitneprov, og aktorlaget hadde ingen former for bevis.

Likevel ble han fortsatt fengslet. I april 2017 ble han idømt fire år og to måneders fengsel, men løslatt. Dommen må stadfestes av en høyere rettsinstans, men dette har ennå ikke skjedd.

Fortsatt lever Küni i uvisse, og det kan se ut som det er en del av myndighetenes strategi å aldri avslutte slike saker. Anklagede blir stadig innkalt til rettslige høringer som ren trakassering. Küni har ikke gjort seg skyldig i noen forbrytelse, han har bare gitt nødvendig helsehjelp.

3. mai i år ble elleve medlemmer av sentralstyret i Den tyrkiske legeförening idømt ti måneders fengsel for å ha publisert en pressemelding i forbindelse med Tyrkias intervensjon i Afrin i januar 2018 om at krig truer folkehelsen. Dommene ble forlenget med ytterligere ti måneder for en pressemelding publisert i 2016, med tittelen «Det er mulig å leve i fred og likhet i dette landet».

En lege hadde flere anklager mot seg og fikk en dom på totalt 39 måneder. I desember

2018 ble 79 år gamle Gençay Gürsoy, tidligere president i Den tyrkiske legeförening, dømt til to år og tre måneders fengsel for å ha underskrevet et opprop med tittelen «Vi vil ikke være del av disse forbrytelsene».

Oppropet oppfordrer den tyrkiske regjering til å stoppe forfølgelsene av sivile etter kuppforsøket i 2016. Dommene må bekreftes av en høyere rettsinstans. Dr. Gürsoy, de elleve medlemmene av sentralstyret og andre leger har ikke gjort annet enn å benytte sine grunnleggende menneskeret-

tigheter og ytringsfrihet til å oppfordre til fred og uttrykke at krig truer folkehelsen.

Det disse er utsatt for, er brudd på både FN's menneskerettighetserklæring og konvensjonen om politiske og sivile rettigheter, som Tyrkia ratifiserte i 2003. Tyrkiske myndigheter innførte etter kuppforsøket i 2016 en såkalt sikkerhetsklarering for offentlig ansatte, blant annet leger. Leger som ikke blir sikkerhetsklarert, står i fare for ikke å få jobb i det offentlige helsevesenet.

Det rammer spesielt leger som mistet jobben i forbindelse med kuppforsø-

Det er i politikken som i sjekking, du kommer ikke langt med desperasjon. Derfor vil du trolig ikke høre Ap-folk bruke ordet krise.

Siv Sandvik i Adressa

Det at vi har to avslutninger og én barnebursdag å bake til er med andre ord blitt et samfunnsproblem.

Madeleine Strand i VG

Det er lett å kritisere undertegnede.

Carl I. Hagen til Dagbladet

Solberg erkjenner at bompengestriken er tøynd for langt. [...] Men hvorfor? På grunn av en enorm og rask befolkningsvekst som hovedsakelig er innvandringsdrevet.

Nina Hjerpsset på Twitter

Norge skal alltid være forberedt på å bistå USA. Det må vi alltid være, selv om det nå er en hypotetisk situasjon.

Proffentlig og velferdsmiks høyrest unektelig bedre ut enn velferdsprofittør og bestemor på anbud.

Herdis Helle på Twitter

MER DEBATT NESTE SIDE >>

myndighetene. Det må stoppe nå.

Helsehjelp

MERKEZ KONSEYİ ÜYELERİ

UNDER PRESS: Tyrkiske leger har blitt arrestert for å utøve nødvendig helsehjelp og ta til orde mot tortur. Her demonstrerer Den tyrkiske legeförening i Ankara for å få løslatt fengslede medlemmer.

FOTO: ADEM ALTAN, AFP/NTB SCANPIX

ket i 2016, og nyutdannete som må arbeide 600 dager i et offentlig sykehus for å bli autorisert lege. Sikkerhetsklareringen innebærer at mange nyutdannete kanskje aldri vil kunne praktisere som lege. Disse vil i prinsippet få yrkesforbud.

Den tyrkiske legeförening og HRFT får omfattende internasjonal støtte. 15. mai i år sendte Den europeiske legeförening (CPME) og Verdens legeförening (WMA) et felles brev til EU-kommi-

sjonen og Europarådet der de spesielt tar opp saken til de 11 medlemmene av sentralstyret i Den tyrkiske legeförening.

Den norske legeförening har sammen med andre organisasjoner vært observatør ved flere rettssaker og fulgt opp med egne brev til tyrkiske myndigheter. Den norske ambassaden i Ankara stiller jevnlig opp som observatør ved de rettslige høringene.

Norske myndigheter må legge ytterligere press på

Tyrkia for deres menneskerettighetsbrudd. Sammen med andre legeföreninger, spesielt de nordiske, vil vi fortsette å støtte våre tyrkiske kollegaer i kampen for menneskerettigheter, rettferdighet – og ikke minst at leger skal kunne utføre sine grunnleggende legeetiske forpliktelser.

Marit Hermansen, president i Den norske legeförening

VIS DET FRAM: Mange vet ikke at for eksempel plast i klær er et stort problem, skriver Silje Ask Lundberg. Her en modell i London kledd i siste plast-skrik.

FOTO: DANIEL LEAL-OLIVAS, AFP/NTB SCANPIX

Alle har ansvar

MILJØ
Silje Ask Lundberg

I sin spalte i Klassekampen 18. juni skriver Bente Aasjord om miljøbevegelsens påståtte mangel på systemkritikk. Aasjord mener miljøbevegelsen har redusert miljøkampen til å dreie seg om enkeltindividets kjøpemønster og moral, og ikke politikk. Hun spør seg blant annet hvorfor Naturvernforbundet ikke krever et forbud eller begrensning som effektivt reduserer bruken av plast.

Her tar Aasjord feil. I kronikken vår «Ut av plathelvetet» på NRK Ytring, som Aasjord bruker som bakgrunn for sin kritikk, krever vi nettopp et forbud mot å selge de plastplaggene som forurenser mest. Dette er kun ett av flere krav vi stiller relatert til plastforurensning til norske myndigheter og EU.

Samtidig bommer kritikken på det mest essensielle: Vi må komme oss videre fra den evinnelige ansvarsdebatten der man enten argumenterer for at det er forbrukernes makt eller politiske systemendringer som skal redde verden. Vi må gjøre begge deler. Moderne miljøbevegelse,

som Naturvernforbundet er en del av, har en helhetlig tilnærming til den enorme natur- og klimakrisen verden står overfor. I mer enn 100 år har vi stilt krav til myndigheter, men samtidig er vi også opptatt av å vise hva vi som enkeltpersoner kan gjøre. Både i form av å endre våre forbruksmønstre, og hvilke krav enkeltpersoner kan være med å stille til sine lokal- og nasjonalpolitikere.

Kronikken var ment for å bevisstgjøre og engasjere folk flest om hvilke utfordringer klærne våre skaper for miljøet, et problem svært få er klar over. I etterkant har vi mottatt svært mange tilbakemeldinger fra folk som ikke har visst hvordan klesskapet vårt er en del av et stort miljøproblem.

Naturvernforbundets tilnærming er at alle må stå til ansvar, og alle må bidra. For å få til dette jobber vi aktivt med å kommunisere og utarbeide konkrete handlingsalternativer for folk flest i tillegg til de politiske kravene og systemkritikken Aasjord etterspør. Dersom vi virkelig skal vinne klima- og naturvernkampen er det ikke enten personlig handling eller politisk handling som kreves. Vi er helt avhengig av begge deler.

Silje Ask Lundberg, leder, Naturvernforbundet
sal@naturvernforbundet.no

Klassekampen 18. juni

Det er ikke enten forbrukernes makt eller politiske systemendringer.